

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 7.

V Ljubljani, dné 5. aprila 1900.

Leto XIII

Potresno posojilo.

Vračevanje brezobrestnega potresnega posojila je pred durmi; vračevati bi se moralo s 1. jan. 1901. Državni zbor je sklenil v tem oziru važen zakon, po katerem sme pri vračevanju vlada dajati razne olajšave.

§ 1. tega zakona pooblašča vlado, da sme iz državnih sredstev vsled elementarnih nezgod pri zadetih prebivalcem dovoljenih predjemov (posojil) v ozira vrednih slučajih dati olajšave, in sicer s tem, da se podaljša rok za vračevanje teh posojil, ali pa da se zmanjša visokost pozameznih rokov, ali pa se po višini bede (uboštva) dotičnega dolžnika izjemoma tudi dovoli delni ali popolni odpis dolga (predjemov.)

Toraj sme vlada na prošnjo dolžnika njemu dolg deloma ali pa tudi popolnoma zbrisati, ali mu raztegniti rok za plačevanje, ali pa dovoliti da plačuje dolg v več obrokih.

§ 2. pravi, da se smejo take olajšave ali odpisi dovoljevati le na prošnjo dotičnih dolžnikov in potem, ko se je dognala resnična potreba. Torej, kedor hoče kake olajšave, mora vložiti prošnjo, v kateri je naveden natančen položaj dotičnega prosilca. Posebno je treba natančno označiti, koliko dolga ima na posestvu, koliko mu posestvo nese, koliko ima stroškov, koliko plačuje davkov, koliko se mu je pripetilo znatnih nesreč pri gospodarstvu. Zapisano mora biti vse resnično, ker se bode vlada o

posamnih prošnjah hotela tudi prepričati o istinitosti v prošnji navedenega.

Te prošnje se tičejo brezobrestnega posojila in morajo biti naslovljene na finančno ministerstvo. Za 3% posojilo se je pa treba obrniti na dež. odbor.

Državna uprava bo namreč pri razsojevanju o došlih prošnjah za podaljšanje rokov ali za dovolitev drugih olajšav glede vračevanja onih predjemov, za katero so prevzele poroštvo dežele ali občine, postopala v sporazumu z dotičnimi deželnimi odbori.

§ 3. pravi, da so vse vloge in pisma ter sploh uradni posli, ki so potrebni pri izvrševanju glede olajšavanja pri vračevanju ali odpisovanju, prosti koleka in pristojbin. Ta paragraf torej določa, da so prošnje proste koleka, da so izpisi iz gruntne knjige brezlačni in koleka prosti. To je važno, ker bo moral vsak, kedor hoče delati prošnjo, imeti pri sebi izpisek iz gruntne knjige. Razvidno je, da mora vsak prizadeti prositi sam za se. Prosi se lahko: 1. da se mu obroki prestavijo; 2. da se mu število obrokov zviša, oziroma vračevalni zneski znižajo; 3. da se mu delcma ali popolnoma izbrišejo posojila.

Glavni pogoj prošenj je, da vsakdo navede natančno svoj dolg, kakršen koli; potem stroške pri gospodarstvu in družini, družinsko razmerje, koliko ima otrok in splošno, ali je gospodarsko razmerje slabše kakor pred potresom i. t. d. Navesti je treba pa tudi dohodke.

Prošnje naj se izroče državnim poslancem, da jih predlože naravnost ministerstvu. Kedor je član

naše organizacije, se lahko obrne za prošnjo tudi na del. tajništvo v Ljubljani, „Kat. Dom.“

Vzorec prošnje.

Visoko c. kr. finančno ministerstvo!

	Udano podpisani je prejel ob času potresa l. 1895.
	brezobrestnega pososojila,
	1% pososojila
	podpore
	Škode je imel po potresu
Po potresu se je moral zadolžiti za	Dolga ima na posestvu vknjiženega
(Koliko manj kot pred potresom.)	Njegov dohodek znaša...
(Družina.)	Skrbeti mora za
(nesreče: toča, povodenj, ogenj, pogin živine itd.)	Njegove gospodarske razmere so se znatno poslabšale, ko bi moral vračevati državno posojilo, bi mu pretil gospodarski pogin.
	Zato prosi: naj se mu popolnoma ali vsaj deloma odpiše državno posojilo.
	ali pa:
(Posebne razmere.)	Zato prosi: naj se mu obrok vračevanja podaljša do l. _____ ali naj se mu dovoli, da vračuje svoto v enakih obrokih.
	Dné _____
	Podpis. _____

Disputacija*) s soc. demokratom.

Viharni oblaki so se zbirali nad Stransko vasjo. Socijalni demokrati z Gole rebri so hoteli namreč v Stranski vasi napraviti shod in Strance hoteli premotiti, da bi se zapisali v njih novo vero. Shod so pripravljali tako na tihem, da nihče ni vedel razven gostilničarja Makovca, ki jim je obljubil prostor v svoji gostilni.

Shod je bil pri glavarstvu naznanjen za Blaževo nedeljo popoldne po nauku. Še le to nedeljo so prilepili med naukom pred cerkvijo na tri hiše velike rdeče papirje, na katerih se je bralo, da se vsi Stranci povabljene k Makovcu na socijalno-demokratski shod. Bali so se prej dati med ljudi, ker bi bili sicer gospod župnik iz Ljubljane povabili take može, ki vsakemu socijalnemu demokratu procej usta zamašijo.

*) „Disputacija“ je latinska beseda in pomeni učen prepis (Od tod pride beseda „špetir“, ki se semtertja sliši.)

Ko je nauk minul, so možaki drli k Makovcu kjer je že tudi čakal socijalno-demokratski govornik Kanič. Ta je ravno zatrjeval svojim prijateljem, ki so bili došli iz Gole rebri, da je treba za predsednika shoda na vsak način izvoliti moža, ki je skriven socijalni demokrat, češ, potem smo pa na konju.

Toda ni se jim obneslo. Za to je poskrbel v naglici domači gospod nadučitelj, ki je še le pred kratkim došel v Stransko vas. Dopovedal je namreč urno možakom, za kaj se gre; ko je Kanič predlagal nekega tujca za predsednika, so možje burno ugovarjali; gospod nadučitelj je predlagal za predsednika Boštjanca, ki je bil sicer navaden kmet, pa ni imel prazne glave; večina je bila za Boštjanca, in ta je zasedel s pipico v ustih predsedniško mesto. Kanič je škrtal z zobmi, socijalni demokrati so kleli, gospod nadučitelj pa si zadovoljno gladil brke.

Kanič se je obrnil proti Boštjancu: »Gospod predsednik, prosim besedo.«

Boštjanec slovesno: »Gospod Kanič ima besedo.«

Nato je Kanič začel razlagati, da je edina rešitev za kmeta v socijalni demokraciji. Navdušeno je slikal, da v prihodnji socijalno-demokratski državi ne bo nikakega razločka med gospodom in kmetom. Vsi bodo enaki, vsi bodo gospodje. Vsak se bo lahko vozil v kočiji. Veliki kapitali milijonarjev in bogatev se bodo razdelili med vse ljudi, in zato bo treba le malo delati, jesti bo pa vendar veliko. Tatov in morilcev ne bo več, ker bo vsak imel vsega dovolj. Ne duhovska, ne posvetna gosposka ne bo več stiskala kmeta. V socijalistični državi sploh ne bo nikake gosposke več, ampak vsi bodo živeli kakor bratje, brez uradnikov, brez žandarjev, brez sodnij, brez ječ! Posebno to je Kanič povdarjal, da duhovščina ljudi odira.

Ob sklepu govora je pa poslušalce na vso moč nagovarjal, naj vstanove v Stranski vasi socijalno-demokratsko društvo in naj se v obilnem številu naroče na list »Rdeči prapore«. In pozdravljal je ta dan kot začetek boljše prihodnosti za Stransko vas.

Na koncu so mu semišljeniki z Gole rebri glasno pritrdjevali in pleskali. Stranci so molčali.

Zdaj se je oglasil za besedo gosp. nadučitelj. Peščica socijalnih demokratov je zagnala vrišč, češ, mi smo shod sklicali in zato bomo samo mi govorili. Predsednik Boštjanec pa je zaklical kar po domače: »Ali bote tiho? Jaz sem predsednik in jaz bom povedal, kdo bo govoril! — Gospod nadučitelj, vi imate besedo.«

Gospod nadučitelj je pričel:

»Možje! Užalostilo me je, ker sem videl, da niste ugovarjali tujcu, ki se je danes prikradel v našo vas. Iz tega sem spoznal, da ste mu kolikor toliko verjeli. In to je, kar mi hudo dé.

Povem vam, mo \dot{z} je, in dobro me zapomnite; \dot{c} e bote verjeli socijalnim demokratom, vam bodo ti vzeli vse, kar imate, slekli vas bodo do nagega! Socijalen demokrat hodi za kmetom zato, da bi mu kaj vzela, ne pa, da bi kmetu kaj dal!! In gorje kmetu, \dot{c} e bo verjel tem zapeljivcem!

Zapeljivci so slovenskemu kmetu, posebno Gerencju, naredili \dot{z} e na milijone \dot{s} kode. Tako je bilo vzlasti ob \dot{c} asu zemlji \dot{s} čne odveze, pred kakimi petdesetimi leti. Jaz sem doma v Bohinju in povedal vam bom iz svoje domovine vzgled, kam pride kmet, \dot{c} e zapeljivce poslu \dot{s} a.

Pred 70 ali 80 leti je Bohinjec smel sekati les po vsej Jelovci, kamorkoli je segala lastnina Cojzove gra \dot{s} chine. Zato je kmet bil te misli, da je vsa ob \dot{c} ina Jelovca njegova, kar v resnici ni bilo tako. Jelovca je bila gra \dot{s} chinska, in gra \dot{s} china je kmetu za potrebo le pustila sekati, kjer je hotel. Pri \dot{s} la je pa nova postava, da bo Jelovca res postala popolna last kmetov, vendar samo pod tem pogojem, \dot{c} e kmetje prevzamejo davek od nje. Toda o tem niso kmetje hoteli ni \dot{s} sli \dot{s} ati. Zapeljivci so \dot{s} untali Bohinjce: »Nikari ne prevzemajte davka, saj je Jelovca tako va \dot{s} a! Kaj bote kupovali, kar je vn \dot{s} e!« Kmetje so te zapeljivce ubogali, in niso hoteli prevzeti davka od Jelovice, in pri \dot{s} lo je tako dale \dot{c} , da ima sedaj Bohinjec komaj drva za hi \dot{s} no potrebo. Vso Jelovco je obdr \dot{z} ala gra \dot{s} china, od katere jo je kupila pozneje obrtnijska dru \dot{z} ba in ta je iz Jelovce prodala lesa toliko, da nih \dot{c} e ne more preceniti! Milijone so zavrgli Bohinjci, ker niso hoteli prevzeti onega davka! In kaj je bil temu vzrok? Samo to, ker so poslu \dot{s} ali zapeljivce!

Ravno taka je dandana \dot{s} nji, ko hodijo socijalno-demokrati \dot{c} ni zapeljivci za vami. Povem vam, \dot{c} e bote poslu \dot{s} ali te ljudi, si bote tudi vi pulili lase iz glave, kakor so si jih Bohinjci, ko so spoznali, kam so za \dot{s} li! Pa va \dot{s} a zmota bo \dot{s} e vse hu \dot{s} ji. Zakaj, socijalni demokratje vam ne bodo vzeli samo gozdov, ampak ugrabili vam bodo tudi polje in travnike, vzeli vam bodo hi \dot{s} o, hlev in \dot{z} ivino! Da pograbili vam bodo popolnoma vse, kar imate, vzeli vam bodo celo \dot{z} eno od ognji \dot{s} cha in otroka iz zibel.

Prav posebno bodo zatirali kmeta, \dot{c} e se kdaj uresni \dot{c} i socijalno-demokrati \dot{c} na dru \dot{z} ava. Kmeta bodo imeli za metlo, s katero bodo pometali, kakor jim bo drago! \dot{Z} e zdaj ga ho \dot{c} ejo za metlo imeti, ko \dot{s} e ni \dot{s} oblasti nimajo. Kaj bi bilo \dot{s} e le potem, \dot{c} e bi res vse v roke dobili!

Povem vam mo \dot{z} je, \dot{c} e kdaj socijalni demokratje dobe oblast v roke, se bo na \dot{s} emu kmetu desetkrat huje godilo, kakor tiste \dot{c} ase, ko je Turek hodil ropat na Kranjsko! Zakaj Turek je vzela samo nekaj; socijalni demokrat pa bo pograbil vse! Turek je odpeljal v su \dot{z} nost samo nekatere; socijalni demokrat

bo pa naredil za su \dot{z} nje vse! In \dot{c} e bi kdaj pri \dot{s} lo tako dale \dot{c} , \dot{c} esar Bog varuj, bote preklinjali tisto uro, ko ste spustili prvega socijalnega demokrata \dot{c} ez prag svoje hi \dot{s} e!

Tako je govoril gospod nadu \dot{c} itelj. (Dalje sledi.)

Politi \dot{c} ni razgled.

De \dot{z} elni zbori so zopet pri \dot{c} eli svoja zasedanja. V k r a n j s k e m de \dot{z} elnem zboru se je takoj v prvi seji pokazalo, da ima dr. Tav \dot{c} ar s svojimi prista \dot{s} i raj \dot{s} i Nemce, nego katoli \dot{s} ke mo \dot{z} e. Z Nemci je pripravil, da ni noben na \dot{s} ih poslancev postal predsednik ali podpredsednik kakega odseka. V drugi seji se je to vendar poravnalo, ker bi sicer na tako preziranje na \dot{s} i mo \dot{z} je morali odgovoriti s tem, da bi zapustili odseke in jih popolnoma prepustili nem \dot{s} kemu petelinu. Izvoljen je bil poslanec A \dot{z} man na \dot{c} elnikom za letno poro \dot{c} ilo, poslanec Pape \dot{z} pa podpredsednikom za finan \dot{c} ni odsek, v katerem so tudi katoli \dot{s} ko-narodni poslanci Kalan, Modic in Pov \dot{s} e. V odseku za letno poro \dot{c} ilo sta \dot{s} e na \dot{s} a poslancu Ko \dot{s} ak in Schweiger, v upravnem odseku Pov \dot{s} e, Zelen, Pavki \dot{c} , Jelov \dot{s} ek. De \dot{z} elni zbor je pozdravil drugo \dot{z} elezni \dot{c} no zvezo s Trstom. Poslanec Schweiger se je potegnil za to, da bi potovalni u \dot{c} itelj pou \dot{c} eval tudi o umnem kletarstvu in da bi se o tem izdala primerna knji \dot{z} ica ljudstvu v pouk, poslanec Pov \dot{s} e pa za to, da vlada vinogradnikom zvi \dot{s} a brezobrestna posojila. De \dot{z} . zbor je \dot{c} estital sv. o \dot{c} etu k jubileju in je dobil od sv. o \dot{c} eta blagoslov. — V \dot{s} t a j a r s k i de \dot{z} elni zbor slovenskih poslancev ni bilo, ker jih v Gradcu Nemci prezirajo in ker se vedno bolj ka \dot{z} e, da moramo z vso silo delati na to, da se lo \dot{c} imo od Gradca in da \dot{s} tajarski Slovenci dobe svojo upravo. Nem \dot{s} ki katoli \dot{s} ani so predlagali raz \dot{s} irjenje volilne pravice, po kateri bi se mo \dot{c} veleposestva nekaj ome \dot{z} ila in bi se industrijski kraji izpustili iz skupine kmetskih volilnih okrajev. Ustanovila bi se peta kurija za tiste, ki v kaki drugi kuriji ne volijo in ne pla \dot{c} ujejo davka 6 kron. — V I s t r i so se vr \dot{s} ila pogajanja, kako bi se Lahi in Slovenci sprizajzneli. Pogajanja so se razbila. Lahi niso hoteli ni \dot{s} sli \dot{s} ati o slovenskih pravicah. De \dot{z} . zbor isterski se bode se \dot{s} el v Pore \dot{c} u, kamor slovenski poslanci ne bodo pri \dot{s} li, ker so \dot{s} e doslej bili ondi vedno izpostavljeni ne samo psovkam, ampak tudi udarcem la \dot{s} kih omikancev. — V k o r o \dot{s} k e m de \dot{z} . zboru Slovence tudi odrivajo, kakorkoli morejo; g o r i \dot{s} k i de \dot{z} . zbor se je se \dot{s} el v ponedeljek ter bo \dot{d} emo o njegovem zasedanju prihodnji \dot{c} poro \dot{c} ali.

Listek.

Venec in krona.

Povest iz časov apostolskih.

Spisal Anton de Waal. — Poslovenil J. V.

(Dalje.)

Četrto poglavje.

V Neronovih vrtovih.

Vatikanska ravan in grič istega imena na desnem bregu Tibere takrat še nista pripadala k mestu Rimu. Poleg opekaren in koč ubogih delavcev in sužnjev so bili ondi prvi znamenitejši nasadi vrtovi cesarice Agripine, ki jih je pozneje podedoval Neron. Ta jih je razširil in olepšal ter sezidal na pobočju griča veliko dirkališče (cirkus), kjer so se ljudstvu v zabavo vršile velike dirke. Da se je iz mesta prišlo hitreje tjakaj, je dal postaviti čez Tiberu most, ki je po njem dobil svoje ime.

Ko vsled požara mnogo ljudi ni imelo stanovanja, jim je prepustil cesar svoje velikanske vrtove; zato je bilo ob času, ko se godi naša povest, tamkaj veliko barak; mnogo jih je tudi stanovalo v prostornem dirkališču. Raditega je ta sicer zapuščen in neobljudeni kraj hitro oživel. Nagnenju Rimljanov za javne igre je ugodil cesar s tem, da je pogosto v vatikanskem dirkališču napravljaval velike dirke, razun teh je poskrbel Neron še za druge strašne prizore.

Alitir se je podvizal s svojimi hudobnimi načrti zoper kristjane. Ni mu bilo težko spraviti jih mnogo pred sodišče s tožbo, da so zažgali Rim. Toda dasi jim je bilo ljudstvo sovražno, se stvar ni hotela sponesti. Podkupoval je priče, ki so krivo govorile o njih; mnogo so jih obsodili k smrti, a vse ni dosti pomagalo. Splošno mnenje in občno prepričanje, da je Neron sam dal zažgati mesto, se s tem ni moglo omajati ali zatreti. Imeli so celo sočutje z nesrečnimi žrtvami. Zato jih odsihdob niso tožili samo tega, da so zažgali mesto, ampak so jim podtikali tudi državni nevarne namene, češ, to je skrivna verska družba, ki izkuša preobrniti obstoječi red, a take družbe so po postavah prepovedane. Za take seveda ni bila nobena kazen prevelika. Zato je Neron lahko zadostil svoji grozovitosti ter si izmišljeval za obsojene kristjane nenavadne muke.

Tako se je pričelo prvo preganjanje kristjanov, grozno vsled velikega števila onih, ki so bili izročeni krvnikom.

Zgodovinar Tacit nam poroča o »velikanski množici« kristjanov, ki so bili obsojeni k smrti. Iz

tega lahko posnamemo, kako hitro so se širili novi nauki in s kakšnim pogumom in navdušenjem so šli v smrt prvi spoznavavci svete vere.

Ker je ogenj končal tudi cesarske palače na Palatinu, se je preselil Neron v letovišče v vatikanskih vrtovih, odkoder je bil krasen razgled na novo vstajajoče mesto; zato so največ kristjanov mučili v onem kraju, zlasti v vatikanskem dirkališču.

Ko je Favstina s svojim očetom zapuščala Pudentovo vilo, je Evkarp dolgo zamišljen zrl za odhajajočim vozom.

Kaj ga je neki tako čudno ganilo takoj pri prvem sestanku z mlado damo? Zadnjič je bilo še motno, nejasno, a danes se je pojavilo živejše, močnejše v njegovih prsih. Kar je vzkliklo v njegovem srcu, kar se je vzbujalo v njegovi duši, ni bilo prvo, nedoločno čustvo mlade ljubezni! Naj li na kaj takega misli on, ubogi osvobojenec, kristjan? Naj li misli na zvezo z gospico iz visokega rimskega plemstva, s častivko poganskih bogov? Ne, pogled na Favstino mu je vzbudil v srcu nekaj, česar se še ni mogel jasno zavedeti, vzbudil mu je stare spomine otroških let. Ves zamišljen je hodil po vrtnih stezicah, dokler ni prišel na mesto, kjer je bilo drevje redkejše in od koder je bil čaroben razgled na Kampanjo in daljno gorovje.

Tam sede na klopico, zloženo iz rušenj, si podpre glavo z rokami ter zre sanjajoč v daljavo. In polagoma se pričnó podobe jasni, živejše, določnejše stopa pred njegove duhovne oči davna preteklost: — dvorana z vkusno vrejenim pohištvom, na divanu počiva gospa — poteze obraza, oči, kakor jih je videl pri Favstini! In spomni se, kako ga je gospa vzela v naročje, ga poljubovala in pritiskala na ljubeče srce, misli in misli in spomni se celo besed, ki jih je govorila. Po dolgem razmišljanju jih spravi skupaj v materinem jeziku: »Moje ljubo, sladko dete, moj sin Sadot.«

Evkarp si zakrije z rokama obraz; iz oči mu lijo pekoče solze: spoznal, videl je pred seboj — podobno svoje matere.

Zatem se mu porajajo v duši druge podobe: postaven mož, ki ga je večkrat videl pri svoji materi, v bliščeči opravi, zagorelega obraza, z dolgo brado, velikimi črnimi lasmi; — dečki, s katerimi je igral — to je bil njegov oče, to so bili njegovi bratci.

In ubogi mladenič zajoka na glas vsled gorja in bolesti.

Kakor se v sanjah pred tvojim duhom prikažejo dragi mrtveci, ki si jih izgubil pred kratkim, da zopet občuješ, se pogovarjaš z njimi, in kakor potem prebudivši se bolestno vzklikneš: »Oj, zakaj so bile samo prazne sanje?!« — podobno, toda ve-

liko živejše, bridkejše je prevevalo dušo mladeniča, ki je grenko občutil prvokrat v svojem življenju, da je bil nekdanj nekaj drugega kakor ubog zaničevan suženj.

Solnce je že davno zatonilo, hladni večerni vetrič je pihljaj in majal grmičje; milo, svečano so zrlle luna in zvezde na zemljo in njeno gorje, ko so Evkarpa našli služabniki, ki jih je poslal Pudent iskat. Vso noč ni zatisnil očesa; starši, bratje, očetova hiša, rojstno mesto je bilo vedno pred njegovo dušo, in čim dalje je opazoval, motril one podobe in se vglabljal vanje, tem jasnejše, določnejše so mu plavala pred duhom blažena otroška leta.

Šele drugo jutro, ko je prišel z ostalo družino k skupni jutranji molitvi pred obličje Gospodovo, sta se vrnila mir in uteha v njegovo zdvajajočo dušo.

»Ali bi bil kdaj postal kristjan,« rekel je sam pri sebi; »bi bil li kdaj spoznal svojega Odrešenika in Zveličarja, če bi me ne bila nesreča pripeljala na rimski suženjski trg, če bi me ne bila privedla milost božja v hišo mojega gospodarja?«

Take in enake misli so ga polagoma umirile, utešile; a hrepenenje po starših in bratih ni izginilo, vprašanje, kje so in kako se jim godi, ni potihnilo v njegovi duši.

»Cele tedne si že odrekaš vsako veselje, se ne meniš za nobeno zabavo, da moreš streči svojemu bolnemu očetu,« pravi nekega dne Favst svoji hčeri. »Danes zvečer bodo v vatikanskem dirkališču imenitne igre. Neron bo s stremi drugimi tekmeči vozil za stavo; razen tega bodo s sveta spravili nekaj kristjanov. Če ti je prav, greva tjakaj.«

»K vsaki drugi predstavi, ljubi oče,« odvrne Favstina, »povsod bi šla rada, a trpinčenje ubogih kristjanov gledam z veliko nejevoljo. Naj so že krivi, česar jih dolžé, ali ne, meni se zdi tako ravnanje nečloveško.«

»E, kaj,« odgovori vitez, »je li taka druhal pre-dobra, da bi služila ljudstvu v zabavo? S požigavci in zarotniki, ki so zlobnejši kot Katilinove čete, pač ni treba imeti usmiljenja.«

»Ali res misliš,« vpraša hči, »da so krivi hudobij, ki jim jih podtikajo? Če si le v njih krvi kdo drug ne izkuša umiti svojih rok, oprati madežev, ki jih ne izbriše niti s krvjo vsega rimskega naroda?«

»Obljubil sem cesarjevemu dvorniku Alitiru,« pristavi Favst, kakor da bi bil preslišal zadnje vprašanje svoje hčere, »obljubil sem priti tjakaj; a ta ima preveliko oblast, premočan vpliv, da bi mu prelo-mil dano besedo.«

»Če je tako, grem rada s teboj; toda močno želim, da bi se izognila vsakemu osebnemu občevanju s hinavskim dvornikom. Ta judovski igravec, čigar

poteze nosijo jasen pečat spolne propalosti, ki je obogatel s svojimi hudobijami, ki ima sedaj cesarja popolnoma v svojih rokah, služoč njegovim slabim strastem, ta človek je zoprn, da bi ne mogla prijazno govoriti z njim.«

»V naših dneh morajo plemenitaši storiti mar-sikaj,« pravi Favst, »celo prilizovati in klečeplaziti pred propalicami, ki se znajo povzpeti z raznimi hudobijami in spletkami do najvišjih služb; celo kaj takega, pravim, moramo storiti vitezi, če si hočemo ohraniti službe, imenje in življenje. Plemenite rimske rodbine,« nadaljuje z rastočo nejevoljo, »senatorji in vitezi s svojimi družinami so prisiljeni hoditi v gledališče ali dirkališče, da polnijo sedeže in ploskajo, kadar nastopi Neron s svojim hreščočim glasom kot Apolon ali kot solčni bog vozi za stavo z drugimi tekmeči, — in gorje plemenitašem, če ne bi hoteli priti, če ne bi občudovali in strmeli nad tem prismojenim malikom.«

Favstini se pri zadnjih očetovih besedah izvije globok vzdih; kajti dobro je vedela in bridko občutila, kako resnično in prav je govoril.

Ko začne noč razgrinjati svoja krila, gresta čez Martovo polje proti Vatikanu. Tu vidita veliko delavcev, ki ob svitu bakelj stavijo velikansko poslopje iz lesa. Čemu bo pač ta začasna stavba, ki bo moglo iti v njo več tisoč ljudi? In zakaj taka hitrost, da se mora delati še ponoči? — Favst vpraša enega izmed stavbenikov, ki mu odgovori, da je cesar tako zapovedal; čemu, tega ne ve.

Pri vhodu v cesarske vrtove se jima odkrije strašen prizor. Navezani na dolge kole, sta stali na desni in levi dve človeški postavi, zaviti v gorljive snovi in obliti s smolo; bili sta enaki velikim kladam brez prave podobe. Samo po glavi, ki je zgoraj mellela venkaj, se je moglo soditi, da so sredi te nerodne mase človeška bitja.

Favstina je že prej slišala, da misli Neron rabiti kristjane za rasvetljava svojih vrtov: to je bilo torej dvoje takih živih bakelj, ki so jih pripravili, da jih zažgó, kadar nastopi tema. Da bi jih poleg groz-nih muk še zasramoval, je dal Neron kole oviti z venci, spletenimi iz zelenega listja, — ni slutil, da so bili ti venci za mučence Kristusove znaki večne krone, ki jih je čakala v nebesih.

Mlada dama se je s studom obrnila proč; a nista prišla z očetom daleč po vrtu, že sta bila druga dva nesrečnika, povita na enak način, tako da je bil kar cel drevored tje do dirkališča. Dasi je bila mlada Rimljanka, ki je bila večkrat navzočna pri igrah rimskih gladiatorjev, vajena krvavih in grozovitih prizorov in so bili njeni živci precej otrpli in odrveneli, jo je vendar pretresla v dno duše ta nova in nenavadna grozovitost.

Ravno je hotela nekaj reči o tem svojemu očetuper ni mogla molčati nad tako zverinsko krutostjo, kar stopi k njima Alitir, pozdravljajoč ju z lehkotno spretnostjo dovršenega dvornika. Znal je povedati mladi dami toliko prijetnega, zanimivega, razvijal tako spretno nadaljni pogovor, da je Favstini nehoté izginila nejevolja, ki jo je prej pri prvem pogledu čutila do tega človeka.

Od Alitira sta zvedela oba, da je velikanska lesena stavba na Martovem polju namenjena za svečanosti, ki jih priredi Neron armenskemu kralju, čigar obisk pričakujejo bližnji teden. Razodel jima je to, kakor je rekel, „malo državno tajnost“, da bi se jima bolj prikupil.

V tem zabuči trobenta in zaigra godba v znamenje da se bliža cesar. Alitir se hitro oddalji, da se pridruži vladarjevemu spremstvu; tudi vitez in njegova hči se podvizata skozi spodnje prostore do stopnjic, ki so vodile do plemenitaških sedežev. Ko Favstina dospe v notranje dirkališče ter pogleda s svojega visokega mesta po prostorni areni, jo obide groza vsled strašnega prizora, ki se je javil njenim očem. Naokrog so gorele žive baklje; njih svit je prodiral temo ter se odbijal od nešteti gledavcev, ki so polnili sedeže, dvigajoče se nalik terase drug za drugim. Nekaj teh nesrečnih žrtev, obdanih s plamenom, je stalo po dolgem zidu, ki je ločil dirkališče v dva dela in okrog katerega so morali pouditi tekmeči sedemkrat svoje konje. Ob zidu v areni pa so bili postavljeni za strašno okrasje leseni križi in na slehernem križu je bil pribit po jeden kristjan. Visoko nad njih glavami sredi zidu pa se je dvigal Neronov obelisk, — isti, ki še dandanes krasi, s križem na vrhu, Petrov trg in nosi napis: „Kristus zmaga, Kristus kraljuje, Kristus vlada, Kristus naj varuje svoje ljudstvo vsakega sovražnika“.

V tem trenutku se pokaže cesar. Stal je na bigi ali nizkem, prav za dirko narejenem vozu, ki so bili vanj vétric vpreženi štiri konji. Z jedno roko je držal vajete čile četvorice, z drugo pa slonokoščeno žezlo z orlom; čelo mu je krasil zlat obroč. Okorno telo so objemale valovite gube škrlatastega plašča, posutega z zlatimi zvezdicami; pod plaščem je imel s palmovimi mladikami obšito tuniko. Pred njegovim vozom je šla truma godcev s srebrnimi godali in dva oddelka mladeničev iz najbolj odličnih rimskih rodbin; ti so menjajoč se opevali slavo Neronovo. Ob straneh cesarjevega voza so korakali vitezi in senatorji, oblečeni v bele toge; zadaj je šlo mnogoštevilno spremstvo dvornih in magistratnih uradnikov. S ploskanjem in slavoklici so pozdravljali od vseh strani plačani ljudje svojega vladarja, ki se je počasi peljal gor in dol po dirkališču; mislil je, da bi se bolj mogočnega ne mogel pokazati niti

sam Jupiter, najvišji bog vseh drugih rimskih in grških bogov. Potem se je vrnil nazaj za ograjo, kjer so čakali njegovi trije tekmeči in komaj mirili ognjevite konje, ki so rezgetajoč nemirno bili ob tla.

Na dano znamenje pade ograja in kot razburkan val se zaženo četvorice v posamezne bige vpreženih konj po peščeni areni. Ljudstvo jih pozdravi z gromovitimi klici. Nato nestrpno čakanje, pridrževanje sape med tisoči gledavcev, zročih, kakor bi bili okameneli, na voznike in konje; za trenotek postane tiho kakor v grobu, ališi se le pridržano stokanje nesrečnih žrtev, ki so, obdane s plamenom, bojevale smrtni boj.

Toda le za hip je trajala tihota. — Tekmeči so bili opravljeni rdeče, belo, modro, in zeleno. Vsakdo izmed gledavcev si je izbral barvo enega voznika in na tistega zmago stavil s svojimi znanci in prijatelji. Tako so bile tudi med gledavci štiri stranke; in seveda je vsaka želela zmago svojemu vozniku; zato se je udeleževalo tekmovanja vse ljudstvo z isto strastnostjo kakor tekmeči sami, ki so, zaviti v goste oblake prahu, sedeli na prednjem robu svojih dvo-kolesnih voz, klicali svoje konje po imenu ter jih priganjali k hitrejšemu teku. Z rastočim zanimanjem je slehrnega pogled sledil vozu, čigar barvo si je izbral, preko gorečih bakelj, ki so vselej za hip obsvetile mimo njih dirjajoče vozove. Če je prišel kak voz naprej, so podžigali voznika z dobroklici, naj porabi pridobljeno ugodnost; če je zaostal za drugimi, so ga priganjali z besedo in mahanjem rok. Kolikor bolj se je dirka bližala koncu, tem večje je bilo zanimanje, tem hujše je rastla razburjenost; ta je vzklikal veselja, oni se jezil in divjal; eni so tleskali z rokami in bodrili tekmece svoje barve, naj tako blizu cilja ne zamudé palme, znamenja zmage, drugi so mahali z rokami, iztezali roke, kakor da bi mogli seči v areno ter z lastnimi rokami prignati konje k večjemu diru.

Končno privozi prvi voz do cilja, seveda cesarjev, in tedaj se prične gromovito vpitje. Kdor je stavo dobil, je vriskal veselja, drugi so se vsled izgube jezili, rotili, kleli. Bil je tak hrup in vrišč, da je odmevalo od Vatikana čez Tiberó noter v mesto.

Nekaj posebnega je bilo tako tekmovanje voznikov v areni, a nekaj še bolj posebnega so bili po besedah katoliškega pisatelja Laktancija gledavci sami.

Po končani igri se je ljudstvo jelo razhajati, poizgubili so se tisoči in tisoči. Za odhod iz dirkališča in vrtov so jim svetile človeške baklje. Spoznavavci Kristusovi, prvenci mučencev rimske cerkve, so pretrpeli; tudi zanje je bil v dirkališču boj za zmago, in angeli so jim prinesli po prestanem trpljenju nevenljivo palmo večnega veselja v nebesih.

(Dalje.)

Vojska med Angleži in Buri.

Trije bridki udarci so zopet zadeli hrabre Bure, odkar smo poročali „Domoljubovim“ bralcem, da so morali opustiti dolgotrajno obleganje mesta Kimberleja in Ladismit ter prepustiti Angležem armado 3000 mož z njenim poveljnikom generalom Kronjem vred. Kmalu po tem usodnem dogodku je namreč angleški vrhovni poveljnik Roberts skoro brez vsacega boja zasedel glavno mesto republike Oranje, Bloemfontein, Buri so se prostovoljno umaknili proti severu najprej v Vinburg in pozneje še dalje v Kronstat, kjer je še sedaj zbrana glavna burska armada. Skoro istodobno so morali opustiti svoje postojanke ob južno-oranjski meji, kjer so stražili važno železnično zvezo, ter se, vkljub temu da je Roberts vsestransko skušal jih zajeti, pravočasno združili z glavno armado. Sedaj stražijo burske čete le še važne gorske prelaze ob severni natalski meji, kjer jim „junak“ Buller ne more do živega, ter železniško zvezo med Kimberlejem in Mafekingom, katero mesto še vedno z uspehom oblegajo, ab reki Vaal, ki tvori mejo med obema republikama. Prepustitev mesta Bloemfontein in nje opisane posledice so bile prvi udarec. — Dne 27. marca jih je pa zadel drug občuten udarec, ne sicer na bojnem polju, marveč doma v Pretoriji. Umrl je namreč vsled neke želočne bolezni najboljši burski general Joubert, ki je bil duša vse burske armade. Za njim kot svojim drugim očetom žaluje ves zatirani a hrabri burski narod, dobro vedoč, da se ima le njemu zahvaliti za mnoge krasne uspehe v mnogih prejšnjih vojskah ter v sedanji šestmesečni vojski. Vojske vsled Joubertove smrti sicer še ni konec, ker se hočejo Buri v zupanju na božjo pomoč boriti do zadnjega diha za neodvisnost domovine, a nihče ne more zanikati, da bodo težko pogrešali to izgubo in da bo vsled tega marsikomu upadel pogum. — Tretji udarec so pa povzročili angleški kramarji z nastopno zvijačo. Portugalcem, ki imajo kos zemlje ob transvalski zemlji ter važen delagoaški zaliv, od koder vodi železnica naravnost v Pretorijo, so naprtili Angleži dolgotrajno pravdo radi omenjene železnice in jo sedaj dobili. Portugalci morajo plačati skupno nad 15 milijonov frankov. Ker pa nimajo denarja, prodali bodo Angležem ta zaliv in jim seveda dali na razpolago tudi važno železnično zvezo. S tem je odprta Angležem najkrajša pot v transvalsko glavno mesto Pretorijo, katere se bodo bržkone kmalu poslužili, ako kdo drugi ne poseže vmes, česar pa v sedanjih razmerah skoro ni upati. Proti napadu od te strani bi se Buri ne mogli dolgo braniti. — Položaj za Bure je toraj vedno neugodnejši, o posredovanju za sklepanje miru noče čuti nobena evropska država, da se ne zameri Angležem, in tako je maloštevilni narod navezan samo na lastno moč, ki bo konečno podlegla premoči kapitala. Boja sicer še ne bo kmalu konec in bodo Angleži bržkone še občutili močno bursko pest v odločilni bitki blizu transvalsko-oranjske meje, a na konečno zmago ne morejo Buri več računati.

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Romanje v Rim. Rimskih romarjev se je oglasilo okrog 550 — torej lepo število, kakršnega skora nismo pričakovali! V ponedeljek po beli nedelji, 23. aprila, se napotimo iz Ljubljane proti večnemu mestu — popeljemo se s posebnim vlakom — da na grobeh apostolov in mučencev molimo za-se in svoje, za vso domovino, ter prosimo vsem odpuščenja, milosti, blagoslova božjega. Z nami bodo šli ljubljanski škof. Kar bo treba, bomo o pravem času vsem naznanili. Denarja naj pripravi vsak kakih 35 gld., da bo imel za stanovanje, hrano in druge reči. Upamo pa, da mu bo še ostalo. Šli bomo skozi Loreto in Asisi. Vsega prav natanko še ne moremo povedati, ker nam vodstvo laških železnic še ni poslalo natančnega voznega reda. Če Bog da, bomo 25. aprila, na dan sv. Marka, ob 8 dopoldne hiteli že čez angelški most na grob sv. Petra!

Odgovor sv. Očeta na čestitanje za rojstni dan in kronanje: »Sprejmi Ti z duhovni in ljudstvom izraz hvaležnega srca za sinovsko sv. Očetu posebno drago voščilo; sprejmi tudi apostolski blagoslov, katerega sv. Oče vsem pojedincom s srčno ljubeznijo podeli.

Kardinal Rampolla.

Umrl je dné 17. marca v škofjeloškem samostanu oo. kapucinov vikarij P. Jakob Jeršin. Bil je znan širom domovine kot skromen, ljudomil in blag redovnik, ki se je s svojo dobrosrčno veselo naravo pridobil takoj vsakega za prijatelja. Posebno je bil skrben prijatelj dijakom, bogoslovcem in mladim duhovnikom. Rodil se je 26. nov. 1845. l. v Št. Jurju pri Šmarji. L. 1871. je bil posvečen za duhovnika. Bil je dalj časa gvardijan v škofjeloškem samostanu. Bolehal je že več let, a zadnje leto se ga je lotila huda vodenica, ki ga je sedaj položila na mrtvaški oder. — Bodi mu blag spomin in večni mir!

Umrl je v Kostanjevici g. Ivan Kuntarič v najlepši možki dobi. Pokojnik je bil častnik c. kr. meščanske garde, splošno priljubljena oseba. — Pogrešala ga bo težko c. kr. garda, kakor tudi mesto samo. — N. v m. p.!

Umrl je dné 23. marca v Ormožu ob 8. uri g. župnik Vilibald Venédig, duhoven nemškega viteškega rega. Blagega ranjkega priporočamo v molitev.

Postaja Preserje. Železniška postaja Preserje je zagotovljena. Velike važnosti je ta postaja za božjo pot na Žalostno goro. Za to postajo se je zelo trudil drž. poslanec Vencajz.

Ogenj je uničil 11. marca popoldne gospodarsko poslopje, orodje ter blizu sto stotov sena gospodarju Jan. Deklevi v Mali Pristavi pri Postojni. Poleg tega mu je zgorelo sedem goved in dva prašiča. Škode ima 6000 K, zavarovan je le za 1200 K. Kdo je zažgal, se ne ve.

Ogenj je 16. marca dopoldne uničil poslopje kovača Andreja Prelesnika v Ribnici. Vnelo se je ogelje v bližnji kolibi in pozneje poslopje. Škode ima 400 gl.

Žganje umorilo je 35letnega Urbana Trillerja p. d. Balantov Urban iz Virmaž. Našli so ga poleg postaje Trata pri Škofji Loki mrtvega na kupu sipe.

Samomor okrajnega komisarja. V Kranju se je usmrtil okrajni komisar Fladung. Sprl se je hudo z glavarjem ter je glavarju v prepiru pretil z revolverjem. Ta napad je glavar naznanil in slučaj je deželno predsedništvo pričelo preiskavati. Preiskavi je konec naredil Fladung s samomorom. Kot okrajni komisar pride sedaj v Kranj baron Schönberger.

Novo katoliško politično društvo snujejo zavedni krščanski možje v Selški dolini. Bog ž njimi! V Kamni Gorici na Gorenjskem se tudi snuje »Delavsko bralno društvo«. Posnemajte!

Duhovne vaje dijakov in liberalci. Ministerstvo je določilo, da bodo na srednjih šolah imeli zopet dijaki duhovne vaje. Tako je zopet upeljalo staro, lepo pobožnost gotovo ne na škodo mladini. »Nar« je proti tem duhovnim vajam strašno zatulil in pozival dijake, naj se duhovnih vaj ne udeleže. »Narodovi« patroni se boje, da bi se mladih ljudi kaj vere ne prijelo. »Narod« bi smel vero spodkopavati, braniti in utrjevati vero pa bi nihče ne smel. To je res zelo svobodno. Vsak pameten mož mora tako počenjeje slovenskih liberalcev obsojati. Pošteni ljudje niso oni, ki hočejo, da bi se mladina ne oprijemala tolažil sv. vere!

Potresna posojila. Kakor omenjamo že v uvodnem članku, kmetovalcem in obrtnikom, ki so člani slovenske krščanske organizacije, tu še enkrat nazenjamo, da je delavsko tajništvo v »Katoliškem Domu« v Ljubljani pripravljeno delati prošnje za odpis, popust ali odlog plačevanja potresnega brezobrestnega posojila. Tudi v drugih zadevah člani naše organizacije lahko pridejo v delavsko pisarno po svet vsak dan od 8—1 ure, ali pa pišejo na »Delavsko tajništvo« v Ljubljani.

Kontrolni shodi so ob nedeljah in praznikih odpravljani.

Oddaja smodnika za streljanje proti toči. Kakor prejšnja leta bo deželni odbor kranjski priskrboval tudi letos oddajo smodnika za streljanje proti toči. Naročniki naj se obrnejo pizmenim potom naravnost

na deželni odbor kranjski V dopisu naj navedejo, koliko zabojev želijo, za katero občino je namenjen, na čegav naslov (t. j. kdo ga sme takoj po prihodu na kolodvor sprejeti) in na katero postajo naj se pošlje. Z naročitvijo vred je poslati tudi naročnino. Vsak zaboj ima 25 kg smodnika ter stane 20 kron 60 vinarjev. Letos se bo smodnik razpošiljal le dvakrat, in sicer v prvi polovici julija. Na pozneje došla naročila se ne bode moglo ozirati.

Žrtev žganja. Kvaterno nedeljo zvečer (11. marca t. l.) se je vračal od žganja pijan 64letni vdovec (kótor) Anton Sterle od svetega Vid-a pri Crknicu domu v Osredok. Pod vasjo Zala je pa izgrešil pravo pot in taval celo noč in cel pondeljek po gojzdu. Našla ga je domača beračica še le v ponedeljek zvečer na obrazu ležeč ga blizu pota na kupu snega v nezavesti. Poleg njega je lažala izpraznena literna steklenica žganja, katerega je bil seboj vzal iz gostilne za — zadnjo popotnico. Še živega so pripeljali ob 1/2 10 zvečer domu v Osredok, skušali so ga spraviti zopet na noge; toda vsled preobilnega žganjepitja in utrujenosti bil je tako slab, da je čez pol ure nato izdihnil svojo revno dušo nepreviden.

Iz Črnega Vrha nad Idrijo. Redkokdaj se kaj bere po časnikih o nas Črnovrčih; a boljše bi bilo, da bi se nikoli nič ne bralo, kakor pa če se pišejo slabe reči. Vsa fara in okolica pozna naša vrla gospoda duhovnika kot najboljša dušna pastirja; ravno zdaj o sv. Jožefu sta znova pokazala svojo gorečnost s tem, da se je obhajala tako lepo tridnevica v čast sv. Jožefu, in ob enem ponovil sv. misijon. Hvaležni farani zato molijo za svoja duhovnika, ki sta jim preskrbela tolike duhovne koristi; a kakor je med pšenico ljulika, tako sta tudi med dobrimi Črnovrčci dva »možica«, ki sta nam v veliko sramoto. Povsod delata zgago, kjer ni treba in takó menda čutita v sebi tudi poklic, blatiti naše duhovnike po slabih časnikih. Lepo rokodelstvo to! A prepričana naj bode, da ju vse pošteno prebivalstvo zaničuje. Veliko bolj pametno bi bila storila, ako bi bila očistila svojo kosmato vest na misijonu; morda še pride čas, ko bi to rada storila, a bode prepozno. Laž in obrekovanje ima slabe noge; kazen pride prej ali pozneje!

Iz Leš pri Trziču. 24. marca smo imeli pri nas slovesen pokop Marije Langus iz Peračice, ki je bila zapisana v Marijino družbo v Mušnjah. Prvo iz te družbe je poklical Bog v večnost. Okrog 60 sestic s svojim vodteljem g. kapelanom iz Mošenj je spremilo pokojno k zadnjemu počitku. Marsikatero oko se je solzilo, ko so pevke tovarišice ranjki v slavo tako lepo zapele ob grobu. Naj ji sveti večna luč! — Marijina družba se je tukaj jako omilila.

Iz Malih Lašč. Dragi »Domoljub!« Že nekaj let zahajaš v našo vas, ter vsi prav radi prebiramo tvoje spise in dopise, ali dasiravno si se nam vsem priljubil, ti vendar dozdaš še nismo nič poročali iz naše vasi. Torej te prosimo, da sprejmeš zdaj to malo poročilce. Naša vas spada k občini Turjak, v kateri se je vršila dne 22. sušca t. l. občinska volitev. Kakor se nahajata zdaj že sploh v vsakem kraju pri občinskih ali drugih volitvah po dve stranki, tako se je godilo tudi pri naši volitvi. Ena nam nasprotna stranka je volila bolj po smislu ali navodilu grajščine Turjaške in njenih privržencev. Toda mi kmetje naše okolice se tudi že toliko zavedamo, da smo spoznali, kje nas lahko čevelj žuli. Zatorej smo se zjediniili za volitev nam predlaganih mož, katere smo volili v odbornike, in takoj smo spoznali, da v združenju je moč, kajti vse prizadevanje naših nasprotnikov nas ni oviralo, da bi ne bili sijajno zmagali, dasiravno so nekatere takorekoč f... može potegnili na svojo stran. Izvoljenih je bilo v vseh treh razredih z veliko večino 18 odbornikov, vsi naše katoliško narodne stranke. Slava vsem vrlim volivcem naše stranke! Vam pa novo izvoljenim odbornikom kličemo: izvolite si izmed sebe župana, ki bo vreden našega popolnega zaupanja!

Raka 25. t. m. Od 11—19. t. m. smo obhajali sv. misijon. Vodili so ga o. frančiškani: o. Sigismund iz Kamnika, o. Gavidijoz ter o. Sigismund iz Samobora. Živo, vneto, prepričevalno so nam oznanjevali večne resnice; bodrili nas k dejanski ljubezni do presv. Srca Jezusovega, ki živi in bije v tabernaklju in navduševali može in žene, fante in dekleta in male nedolžne otročiče za izpolnjevanje svojih stanovskih dolžnosti. Da smo bili sv. misijona potrebni, pokazala je naša gorčnost, s katero smo se udeleževali prekrasnih govorov skozi celih 10 dni. Cerkev, dasi na Dolenjskem ena največjih, je bila vedno tako polna, da niso mogli nekateri niti prostora najti. Zlasti sklep je bil silno lep in veličasten: preč. g. dekan iz Št. Jerneja je nosil v procesiji Najsvetejše, več sto mož pa je sledilo v čast in proslavo nebeškega kralja. Minili so lepi dnevi sv. misijona — prehitro minili! A zagotavljamo Vas, prečastiti gospodje misijonarji, seme, ki ste ga sejali v naša verna srca, ne bode zamrlo, ne bo vsahnilo; vi ste sejali, Bog pa, videč našo dobro voljo, bo prilival in s svojo milostjo užigal v nas ogenj svoje sv. ljubezni, da v tej ljubezni živimo, delamo, trpimo in sladko v Gospodu tek svojega življenja dokončamo. Naposled: srčna zahvala preč. gg. misijonarjem, pa tudi našemu dobremu župniku, ki je nam oskrbel sveti misijon.

V Mavčičah imeli smo od 11. do 20. t. m. sveti misijon, pri katerem je bila ogromna udeležba fa-

ranov skozi vse dni; tudi iz bližnjih sosednjih tar udeležili so se verniki v obilnem številu svetega opravila. Delovala sta pri tem zveličanskem delu posebno prečastita gospoda kapucina g. oče Donat in g. oče Celestin iz Škofjeloke z prepričevalnimi govori.

Iz Slavine. Dne 14. marca poslovil se je od nas kanonik g. Jan. Sajovic in odšel v Ljubljano na svoje novo mesto. Skoro 21 let služboval je v veliki župniji slavinski. Koliko zaslug si je nabral tekom tega časa, znano je dobro vsakemu Slavincu. Popravlil je domala vse podružnice, olepšal župnijsko cerkev. Bilo mu je to mogoče pri izbornem gospodarstvu, katerega je razumel v upravljanju cerkvenega premoženja, kakor malokdo. Bil je znan po svoji veliki natančnosti v cerkvi in pisarni. Bolniki in reveži ga bodo jako pogrešali; zakaj potrebnim bla je njegova kuhinja vedno odprta. Zato ni čudno, da je bilo slovo tako težko. Vlč. g. kanonik je postal sam Slavinec; saj je bil toliko let tukaj, kjer je pustil svoje najboljše moči. Ljubil je ljudstvo in ljudstvo je ljubilo njega. Zadnje dni bilo je župnišče vedno polno ljudi, ki so se hoteli še enkrat posloviti od svojega dušnega pastirja. Na dan odhoda pa ga je spremljala velika množica ljudi na postajo, tu se poslovila od njega, želeč mu tudi v Ljubljani vsega najboljšega.

Štajersko.

Slovensko gibanje. Štajerski nemškutarji so hoteli občino Vuzenico razdeliti v nemško trško in okoliško slovensko občino. Cesar njihovega naklepa ni potrdil. — Za slovensko vseučilišče v Ljubljani se je oglasilo zopet 13 štajerskih občin. — Vse slovenske prošnje so pričeli metati v koš ptujski občinski očetje. Taka je nemška prijaznost Slovincem. — Slovenci v Mariboru nameravajo ustanoviti slovensko šolo. Ob Veliki noči se otvori slovenska šola na Muti na Štajerskem.

Primorsko.

Občinske volitve v Trstu se ravnokar vrše. V IV. razredu so zmagali takozvani laški demokrati, ki so istotako zagrizeni in protiavtstrijski kakor laški liberalci. Ker je župan Dompieri zadnji čas pričel gledati malo na prste nekaterim židom, ga niti liberalci niti demokrati niso hoteli voliti in res je mož propadel. Izvoljen pa je bil v tretjem razredu. Ostali izvoljenci v tem razredu so pripoznani iredentovci. Slovenci se bodo udeležili volitev samo v okolici, kjer so postavili naslednje kandidate: dr. Abrama, dr. Gregorina, dr. Rybars, Iv. M. Vatovca, Fr. Dolenca, Iv. Goriupa. Na številnih shodih so rodoljubi po tržaški okolici vneli ljudstvo za slovensko stvar, Bog daj, da ne brez vspeha!

Slovenski misijon v Trstu se je v nedeljo slovesno zaključil v tržaški cerkvi sv. Jakoba. Cerkev je bila polna tržaških Slovencev. Lani so Lahji grozili, da slovenski misijon preprečijo s silo. Sedaj so morali srditi molčati, ker se niso upali dražiti slovenske množice. Tudi v Trstu gre Slovenec na dan;

Drobtinice.

† Kardinal Mazzella. 27. marca je umrl v Rimu za pljučnico 67 let stari kardinal Camillo Mazzella iz družbe Jezusove, prefekt kongregacije sv. obredov in škof palestrinski. Bil je mnogo let profesor dogmatike, dalje časa tudi na gregorijanski univerzi v Rimu. Radi velike učenosti ga je Leon XIII. l. 1886. imenoval za kardinala. Kot teolog je poznan po vsem učenem svetu.

Rop v župnišču se je zgodil v Petroviču na Češkem. K župniku Wimmru je prišel po noči tuj mož ter zahteval, naj župnik gre obhajati v pol ure oddaljen kraj, kjer so nekega kmeta do smrti nabili. Župnik je šel, a tujec je v vasi zaostal. Skoro je bil tujec nazaj v župnišču. Poklical je kuharico, kateri je dejal, da ga pošilja župnik po sv. olje, katerega je pozabil. Kuharica mu je odprla župnikovo sobo, tedaj pa jo je tujec pobil na tla ter uropal mnogo denarja in obleke. Ko je župnik prišel k označenemu pobitemu kmetu, so v hiši seve stali vsi zdravi. Roparja so dobili v Pragi, ko je prodajal župnikov »menčikov«.

Iz Berolina v Prago po zraku. 3. marca ob dveh popoldan se je spustil na tla blizu Prage vojaški zrakoplov. V njem se je pripeljal en nadporočnik z dvema poročnikoma. Iz Berolina so se vzdignili ob enajstih dopoldan; potrebovali so torej za dolgo pot dobre tri ure v poprečni višini 3000 m.

† Osman paša. Pred kratkim je umrl v Carigradu znani turški vojskovodja iz rusko-turške vojske Osman paša. V začetku vojske je imel veliko sreče; prisilil je mogočnega sovražnika, da se je moral umakniti. Naposled ga mnogobrojna ruska vojska prisilila, da se zapre v trdnjavo Pleвно. Dolgo časa je krepko odbijal ruske naskoke, toda naposled je od lakote prisiljen poskusil iz mesta zadnji napad nad Ruse. S 40.000 vojaki udari nad sovražnika. Toda sreča mu ni bila mila; zadet v desno nogo od kroglice se mora udati on in vsa njegova armada.

Zopet skrivnosten umor se je prigodil v mestu Konitz na Pruskem. V nedeljo 11. marca je izginil 18 letni gimnazijski učenec Winter. V sredo 14. marca se je dobilo v mestnem bazarju poleg sinagoge neko truplo brez glave, rok in nog v trdem papirju zavito v žakelj. V truplu ni bilo niti kapljice krvi.

Dečka so zaklali kot živino. V četrtek so dobili poleg pokopališke cerkve desno roko, ki pa ni bila zmazana, njena kljub ostremu mrazu. Torej je nekdo v četrtek položil tja roko. Stariši Wintrovi so spoznali razmesarjeno telo za ono svojega sina. Tudi Wintrov prijatelj Bülow je zginil brez sledu. V židovski sinagogi in pri raznih židovskih klavnicah so se vršile že preiskave, a doslej brez vspeha.

Zazidana ženska. V Neaplju so našli v hiši orožnikov zazidano žensko truplo, ki je bilo zrezano na drobne kose. Ženska, 40 letno malopridnica, so zločinci prej oropali vsega, kar je imela na sebi, potem pa jo vlekli v klet one hiše in izvršili ondi zverski zločin. Doslej se niso nobenega orožnika zaprli.

V top me nabašite! dejal je čudak Janez Klosson v Filaletiji. V oporoki je zabeležil, da se mora njegovo truplo sežgati in pepel nabasati v top ter pepel razstreliti na vse štiri strani sveta. Tudi njegova žena je pred petimi leti naredila tako oporoko. Žalja se je obema izpolnila.

Bogata ubožica je umrla v Trstu. 83 let stara Ana Komelli je živela od beračenja. Ob njeni smrti so v neki omari našli 56.000 kron.

Pomaranče zastupile so v Varšavi več ljudi. Komaj so jih rešili smrti. Vzrok zastupljenja je nova židovska špekulacija. Židje vedo, da ljudje najraje jedo rdeče pomaranče. V Varšavi so židje priredili zato celo tvornico, v kateri so skozi kožo pomaranče brizgali z rdečo barvo in tako »ardečili« pomaranče. Barva pa je bila strupena in židje so se ujeli.

Tobaka pokadilo se je v prvem polletju 1899. za 494 milijona gold. Smodk je bilo prodanih 613.360.363 smodčic pa 1.220.310 komadov. Največ se je pokadilo dram, namreč 631.3, p. tem sport 347.7, takozvanih »kratkih« 251.2, 106.3 kub, 85.2 porterik, 84.2 viržink.

Površina zemlje znaša po najnovejših računih 135.449.653 km². Od teh pride na Evropo 9.698.346, Azijo 44.091.758, Afriko 29.817.944, Ameriko 38.395.212, Avstralijo 8.959.779 in na polarna ozemlja 4.486.564 km². Vseh ljudi je na zemlji 1.549.700.000; v Evropi jih je 382.148.000, v Aziji 843.407.000, v Afriki 179.116.000, v Ameriki 138.773.000, v Avstraliji 6.174.000 in na polarnem ozemlju 82.000.

Orla vjeli so v Toronti v skopcu. Vzel je namreč nekemu kmetu izpred hiše eno leto starega kozlička, katerega je odnesel v višino, od koder ga je spustil v skalovje, kjer se je ubil. Tja sta ga hodila s samico obirat. Gospodar, to videč, nastavil mu je zvečer skopec na onem kraju, in res se je vjel drugo jutro v past. Orel je meril z raztegnjenimi perutnicami 2 metra. Poslali so ga gospodarju lova v Trst.

Narodno gospodarstvo.

Lesoreja in trgovina z lesom.

(Konec.)

Za sedaj je za nas glavna naloga: zboljšanje lesoreje. Gozdi potrebujejo dolgega počitka. Štrajkajmo v gozdu! Varujmo les, nikar ne mečimo premoženja od sebe! Gozd je danes pogoj našega obstanka, gozd naj bo naš zaklad.

Pomilovanja vredni so v nekaterih krajih gozdni prostori. Prodajajo gozde, da jih posekajo, kakor žito na polju in potem sedanji gospodarji in njihovi nasledniki nimajo družega kot davek.

Glede gospodarsko pametnega izsekavanja debel opazujemo dvojni način. Posestniki po nekaterih krajih Gorenjske izsekavajo debela drevesa, da ostane dosti različnega zaroda; tako sekajo lahko vsakih deset let brez škode lepe hlode. Nekateri izsekavajo drobiž toliko časa, da so drevesa precej enako debela, posekajo potem na čisto in na novo zasadijo. Od teh pravijo naši kmetje, da se učijo lesoreje iz knjig: ta način ne da toliko dobička kot prvi, samo les je bolji. Glavna stvar je, ne sekati lesa, dokler ni dosti debel.

Kako slabo gospodarijo oni, ki sekajo predrobni les, hočem nekoliko pojasniti.

Po mojem mnenju naj bi se sekala debela, ki so na dva metra visoko v premeru 12 palcev in več debela, če so zdrava in ne preveč vejnata, da bi okolu rastoča mlada drevesca zatirala ali če niso kapniki. (Kapnike imenujemo drevesa, ki skoraj nič ne rastejo.) Dobro rastoča drevesa (smerekova in jelkova) se zdeblijo na leto povprečno za pol palca. Opazoval sem več smerek ali jelk, ki so v 36—40 letih merile v premeru na dva metra visoko 16—20 palcev. Tudi če ta drevesa pol bolj počasi rastejo, nesejo dobre obresti.

Računajmo! 9 palcev debela smereka s tremi hlodi (hlod je 4 metre dolg) kako uro od žage, ki je dve uri oddaljena od kolodvora, je vredna ali se proda za dve kroni. Recimo, da to drevo v desetih letih odebeli za 4 palce, ima potem 13 palcev in štiri hlode. Taka 13 palcev debela smereka se proda za 6 kron in jih je bolj vredna kot ona 9 palcev debela dve kroni. Od dveh kron imamo v desetih letih obresti 8 kron 26 vinarjev, smereka je pa vredna 6 kron, imamo torej 2 kroni 74 vinarjev dobička, 100 smerek 274 kron, 1000 smerek 2840 K in če bi bilo na pol manj, je vendar še lepa svota. To je en primer. Če pomislimo, koliko tisoč lepo rastočih smerek, jelk ali mecesnov se je posekalo na enem posestvu, potesalo v tramiče ali se prodalo v papirnice, ko kmet še morebiti 50 vinarjev ni po-

tegnil za komad, mora se nam smiliti tako gospodarstvo. Ubogi nasledniki, ki jim je oropano premoženje!

Opazoval sem smereko, ki je rastla 90 let. V 40 letih odebelila je za 4 in pozneje v 50 letih za 12 palcev. Druga je odebelila v 39 letih 14 in pol palca, tretja v 42 letih 11 palcev. Velikokrat se primeri, da smereka ravno dobro rasti začne, jo pa posekajo.

Poglejmo še malo les, ki ga prodajajo v papirnice. Največ smerek in jelk posekajo za papirnice po sedem, osem in devet palcev debelih. Take smereke računajmo po 6, 7 in pol in 12 kubičnih čevljev. V približno 12 letih bi odebelile te smereke na 10, 11 in 12 palcev in bi merile 13, 16 in pol in 20 kubičnih čevljev. (Da se kdo ne bode spodtaknil nad palci in čevlji, moram omeniti, da se pri nas še vse na palce in čevlje dela.) Od prvih 25 in pol kubičnih čevljev po 38 vinarjev in obresti od 12 let znese 16 K. 54 vinarjev; od drugih 49 in pol kubičnih čevljev po 38 vinarjev je 18 K. 82 vinarjev; torej 2 K. 28 vinarjev prireje. Pri tem pa opomnim, da prvi hlodi od takih smerek, ki merijo 11 in 12 palcev najmanj po 30 kr. več dajo v žagi, kot v papirnici.

Za enkrat mislim, da bode cenjenim bralcem »Domoljuba«¹ zaostoval ta mali predgled o lesoreji, da lahko spoznajo, kako dobro je pustiti iglasta drevesa v gozdu, da se malo odpočijejo. Marsikatero posestvo bi se rešilo pogina, ko bi ravno v odločilnem trenutku ne seglo po lesu. Če se tako les poseka, se res za enkrat breme olajša ali navadno se kmalu zopet potreba vrne in zdaj pa ni nikjer več vzeti in tudi nobena pomoč več mogoča.

Po gospodarskih in kmetijskih društvih naj se posestniki spodbujajo in podučujejo v zboljšanju lesoreje. Kjer je potreba, raje prositi v rajfajzenovih posojilnicah pomoči, kakor uničiti gozde.

Če se čez nekaj let razmere ugodneje spremenijo, potem bomo kovali iz lesa cekine.

Domača knjižnica.

»Pomladni glas«, posvečeni slovenski mladini. Izšel je 10 zvezek z osmimi slikami. Uredil in založil Fr. Kralj. Cena krasno vezanemu zvezku 1 K 80 bel., v platnu 1 K 10 bel., kartoniran 80 bel., broširan 60 bel. — Dobiva se v ljubljanskem duhovskem semenišču. — Kakor dosedanji letniki, takó so tudi letošnji »Pomladni glas«¹ krasni piruhi, podani od ljubljanskih vrlih bogoslovcev ne le mladini, temveč vsakemu prijatelju lepe knjige. Pesmi, povesti, životopisi, črtice . . . vse je pisano tako živahno, vzpodbudno, plemenito, da bravec ob tej knjižici srce igra najčistejšega veselja. Slovenci, sezite po njej, ne boste se kesali!

»Marljiva otroka«. — Povest iz Kavkaskih gora. — Spisal I. Spillman. S 4 podobami. Cena 40 bel., kartonirana

60 bel. — Lepa povest Spillmanova, ki bo gotovo zelo ugačala. Povest je kakor nalašč prikladna za šolske in ljudske knjižnice ter je prav primerno darilo za pihuhe. — Dobiva se v »Katol. bukvarni« v Ljubljani.

„Vstajenje.“ Spisal Rudolf Vrabl. Založil J. Giontini v Ljubljani. Natisnila „Kat. Tiskarna“. 1900. Cena 40 bel.čev, po pošti 6 bel. več.

Mladi pisatelj podaje s to knjižico kaj primerne pihuhe slovenski mladini.

Romantična povest „Nada“ se vrši v veku, ko je ječal slovenski narod še v sponah poganstva, ter kaj lepo kaže očeto vsko skrb za telesno in dušno blagost otroško. V pravljicah „Za satro“ in „Samo eno cvetko“ se zrcali bratovska ljubezen in nam slika pisatelj, kako pohlepen je človek po svetnem premoženju. „Na usodnih potih“ pa uči, kako naj ljubijo otroci roditelje, tudi če zaidejo oni na napačna pota. Koj se izpozna, da je pisatelj učitelj, ki vé, kako naj pripoveduje, da čitajo otroci z zanimanjem. Zatú pa knjižico priporočamo vsem roditeljem, ki hočejo dati otrokom cenega a dobrega berila. P.

Nove razglednice. Za bližnjo Veliko noč ter pomladno dobo je založil knjigar g. A. Turk troje krasnih razglednic, ki predstavljajo v lepem barvotisku, izvršenem v „Kat. Tiskarni“. Od smrti vstalega Zveličarja, svetlo Družino in vrh Rožnika. Cena trem razglednicam je 10 v. komad. Razprodajalci dobé prav znaten popust.

Za smeh in kratek čas.

(Zvitlo.) A: „Ti torej veš, kdo ti je ukradel suknjo, zakaj ga ne naznaniš?“ — B: „Čakam, da jo zašije!“

(Vojakovo pismo.) „Ljubi stariši! Jaz nimam nikdar časa, da bi vam pisal in tudi danes bi ne imel časa, če bi ne potreboval denarja; pošljite torej deset kron! Vas pozdravlja vaš sin France.“

(Skušnja.) Ženske, ki pogostoma jokajo, ne jokajo dolgo; tiste pa, ki dolgo jokajo, ne jokajo dostikrat.

(Pri telovadbi.) Korporal: „Vi Kopic̃ visite na drogu, kakor kamela, kateri ravno druga grba raste!“

(Pred sodiščem.) Sodnik zločincu, ki je bil že večkrat kaznovan in pride pokrit v dvorano: „Kako si upate pokrit vstopiti? Vzemite klobuk doli!“ — Zločinec: „Čemu pa, gospod sodnik, saj sem tukaj že čisto domač!“

(Gotovo znamenje.) A: „Kako je kaj z Vašim najmlajšim?“ — „Hvala Bogu, prav dobro ... kaže, da bo študent!“ — A: „Kako to poznate?“ — B: „Ker po dnevi spi, po noči pa vpije.“

(Zakaj nosijo Hrvatje srajco črez hlače.) Jezus in sv. Peter sta prišla na Hrvaško. A tukaj ni bilo še nič ljudi. Ko je Peter Gospoda vprašal, zakaj v tej deželi ni ljudi ustvaril, dejal je Gospod, da zato ne ker bo Hrvat rad kradel. Peter je pa odgovoril: „Poglej, Gospod, kako je ta dežela rodovitna. Saj bo Hrvat imel vsega dosti, čemu bo kradel!“ Nato je dejal Gospod: „Pa deni plašč na oni-le štor in udari ob štor z nogo.“ Peter je to storil, in hipoma je skočil Hrvat iz štora. Prva reč, ki jo je Hrvat storil, je bilo pa to, da je zagrabil Petrov plašč, ga stisnil pod pazduho in stekel ž njim. Peter je precej za njim udrl, pa ga ni mogel dohiteti. Naposled je prišel Hrvat tako blizu, da ga je zagrabil na hrbtu za srajco. Ker se Hrvat ni hotel

ustaviti, se je srajca izpulila izza hlač; Peter je izpustil, in Hrvat je ušel. Od tistega časa pa Hrvatje nosijo srajco črez hlače.

(Trdno zdravje.) A: „Kdo je oni gospod, ki se ti je odkril?“ — Zdravnik: „To je moj prvi bolnik, ki ga že dvajset let zdravim!“ — A: „No, ta mora pa zdrav biti!“

(Skušnja.) Ljudje nikdar ne pričakujejo, da bi neumen človek kaj pametnega ukrenil; pač pa komaj čakajo, da bi pametni kako neumnost storil.

(Razmišljen profesor.) Gospa: „Prosim, gospod profesor, sedite, moj mož se bo kmalu prikazal!“ — Profesor: „Kedaj je že umrl?“

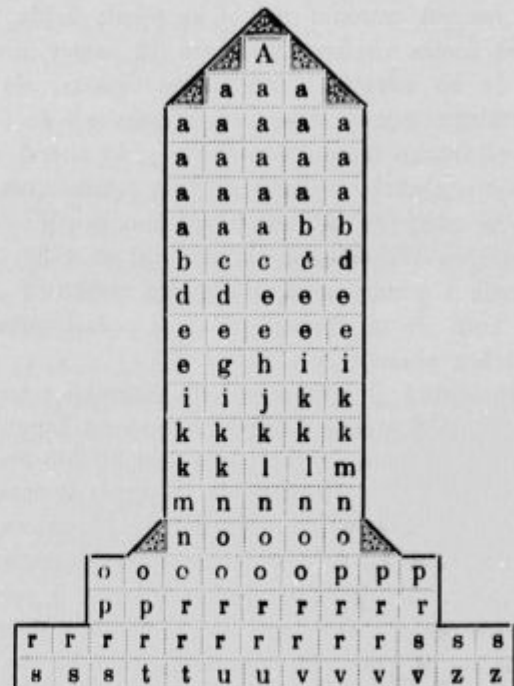
(Čudna rešitev.) Bolnik postavi steklenico zdravil na okno. Ker sonce zelo pripeka, se steklenica (razpoči) razleteti. „Vidiš, pravi bolnik ženi — kaj bi bilo z mano, če bi bil zdravila zavžil!“

(Po pravici.) „Povejte, gospod doktor, zakaj moja žena nikoli ni zdrava?“ — Doktor: „Po pravici rečeno: ker nikdar ni bolna!“

(Skušnja.) S svojim višjim se nikdar ne pričkaj. Če ima prav, ti zelo škoduje; če nima prav, — pa še bolj.

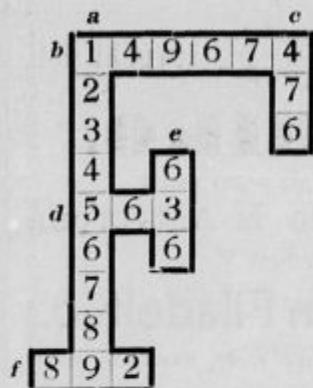
Obelisk.

Priobčil Fr.

Besede naj pomenijo: soglasnik, žuželka, drevo, mesto v Istri, ptica, števniki, pisalna priprava, sovražnik krščanstva, župnija na Gorenjskem, reka na Francoskem, diči glave vladarjev, božjepotnik, priprava za igranje, dan v tednu, dežela, božja pot, krasen ptič, dve sadni drevesi, dva dela sveta. Kdor prav reši te besede, dobi po sredi nizdol brano geslo katoliških Slovencev.

Črka F.

Zamenite te številke z dotičnimi črkami in našli bode te v smeri *a* cerkven praznik, *b* prebivalci vasi pri Ljubljani, *c* dotok Donave, *d* vas na Dolenjskem, *e* mesto na Tirolskem, *f* član družine.

Besedni uganki.

I.

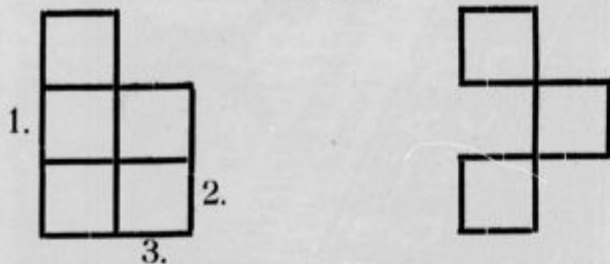
II.

Tri črke značijo svetnika;
Dodaj še črko, če te mika,
Dobil telesa bodeš del.
Še jedno črko kdor dodá,
Obleke del sedaj ima.

Žensko beseda pove,
Ni pa to lastno ime,
Prvo če črko spustiš,
Ptico ujedo dobiš.

Rešitev ugank v zadnji številki:

Naloga.

Besedna uganka.

Vis — lice — vislice

ali

Vis — oko — Visoko.

Zastavici.

I

Zelnata glava ali solata.

II.

Črka I.

Vse so prav rešili: Matevž Verbič v Kosezah; Marija in Fani Žurman pri sv. Trojici tik Slatine; Josip Zorko v Široki Seti pri Vačah; Karol Odlazek, kmečki fant na Veseli gori; Andrej Pogon iz Poljan pri Cirknem; Matija Rant, nadučitelj na Dobrovi; Julijana Murnik, trgovska pomočnica v Vipavi; Fran Rebolj, orglar na Šinkovem Turnu; Rudolf Zagradišnik, Janez Mazovic, Marija Gorše, šivilja v Kranju; Hrabroslav Rosulnik, pismonoša v Kosezah; zvesti bravci „Domoljuba“ v Zgornih Hrašah pri Smledniku; Marija Jeras, Jan. Jeraj, Marija Lučnikar in Jakob Košir iz Smlednika; Franca Tomšič in Mana Kosec; Hočevar Ivan iz Malih Lašič; Bostjanov France na Kozljeku pri Cirknici; Jakob Hadalin iz Poljan pri Cirknem; Marija in Andrej

Knific in Matevž Ocepek iz Dragočajne pri Smledniku; L. Vitovič v Ljubljani; Ivan Vemkdo v Kranju; Benedikt Karner, uradnik drv. železnice v Smartnem pri Slov. Gradcu; Mirko Čišajtam, Ferdinand Matjašič in Hrabr. Ambrožič iz Kranja; Jožef Zagar, v Stari Loki; Ivanka Zlate, Mana Kristan, Mana Ovijač, Marjeta in Mana Bonča v Mošah pri Smledniku, I. Fatur na Rakeku; Andrej Porenta, Valentin Langerhole, Bolontova Micka, vsi iz Virmaž pri Škofji Loki; Anton Cesen, Rajko Novak, Fran Hladnik A. Peterka, Iv. Sinkovec, Evgen Tujec, Vinčo Lapajne, Alojzij Vovk, Valentin Langerhole, Bolontova Micka, vsi iz Ljubljani; Janez Bedenk, Tomc Ignacij, Janko Vidic, Florijan Božič, Valent. Hribar, Viktor Duzini, Josip Z. hler, Lovro Sušnik, Vinc. Slabšak, Franč. Urbanc, Franč. Markuta Martin Ferjan in Jan. Perné, dijaki, Jan. Tiringner, posestnik, Mar. Tiringner in Ana Boltar, vsi v Kranju; Alojzij Grum iz Topoglavja; Peter Resman v Begunjah na Gor.; Fr. Zorčan in Iv. Kropar, kmečka fanta v St. Juriju pri Kranju; Mana Fende in Jan. Lukanc iz Orehovalj; Ivana Turek in Velikih Lašič; Janez Vidic, čevljar v Ljubnem; Ign. Kopač, kmečki fant v Česnicah pri Moravčah.

Opomba uredništva: Počenshi z današno številko bomo zaradi pomankanja prostora objavljali samo imena onih „Domoljubovih“ bravcev, ki rešijo vse stavljene uganke. — Prihodnjič bomo izmed rešilcev izšrebalii tri, ki dobe za pirhe vsak po en izvod letošnjih „Pomladnih glasov“.

Loterijske srečke.

Dunaj, 31. marca:	87	26	32	59	60
Trst, 24. marca:	62	9	24	10	26
Gradec, 31. marca:	16	86	84	78	71
Line, 24. februarja:	19	67	55	89	1

Tržne cene v Ljubljani.

od dné 4. do dné 10. marca

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	28	Pšenična m. 100 kg.	27	80
» » II. » »	1	12	Koruzna » » »	17	—
» » III. » »	—	96	Ajdova » » »	38	—
Telečje meso » »	1	20	Fizol, liter . . .	—	16
Prašičje » sveže »	1	60	Grah, »	—	20
» » prek. » »	1	40	Leča, »	—	24
Koštrunovo meso »	—	80	Kaša, »	—	22
Maslo	2	—	Ričet, »	—	22
Surovu maslo » »	1	90	Pšenica » 100 kg	18	—
Mast prašičja » »	1	40	Rž	15	—
Slanina sveža » »	1	20	Ječmen	14	—
» » prekajena » »	1	44	Oves	12	40
Salo	1	20	Ajda	18	40
Jajce, jedno	—	6	Proso, belo, » »	19	—
Mleko, liter	—	16	» » navadno » »	14	—
Smetana liter	—	80	Koruzna	14	80
Med kg	1	40	Krompir » » »	5	—
Krompir	—	6	Drva, trda, seženj	7	—
Pisčanec	1	80	» » mehka, » »	5	—
Golob	40	—	Sen. 100 kg » »	4	40
Raca	1	40	Slama, » » . . .	—	—
Gos	—	—	Stelja, » » . . .	—	—

Prilodnja številka »DOMOLJUBA« izide dné 19 aprila 1900 zvečer.

**Takoj se dá v najem
posestvo z gostilno,**

prilpravno tudi za trgovino, tik cerkve v Zaplani pri Verhniki. — Več pove posestnica.

Na prodaj je

hiša s sadnim vrtom,

z njivami posetve osem mernikov in s travnikom v vasi pod Šmarjetno goro v Šmartnem pri Kranji. četrt ure od farne cerkve.

Več se poizvé pri **Jožefu Jereb**, posestniku v Stari Loki št. 21. Pošta Škofja Loka. 40 1-1

Nove

Nove

Barvotiskane

RAZGLEDNICE

Velikonočni pozdrav!
Sveta družina
Rožnik poleg Ljubljane

s primernimi napisi in kriticami

dobé se pri knjigarju

A. TURK-U

v Ljubljani na Dunajski cesti.

Trgovski učenc

se takoj sprejme v prodajalnici z mešanim blagom pod ugodnimi pogoji. — Več se izve pri **Fr. Ks. Goll-ju** trgovcu v Idriji. 37 (1-1)

Išče se deček

poštenih starišev. krepek in zdrav, star 14—16 let. za **pekovskega učenca**. Prosta hrana, stanovanje in obleka. Več se izve pri gospodu Ivan **Wakonigg** u. Šmartno pri Litiji. 35 (1-1)

Nace Buh, posestnik v Zadobji h. št. 2. župnija Lučine. p. Gorenjavo **ima na prodaj**

100 lepo zraščeni mladih orehov

dobro po 2 metra dolgih — cena po dogovoru. 2-2

Koverte s firmo vizitnice in

trgovske račune priporoč

Katol. tiskarna v Ljubljani.

Gotovo zanesljivo seme

domače detelje, nemške detelje (lucerne), razne trave, velikanske pese, grahore, zgodnjega ovsu, zelo lepe jare rži in ječmena, pravega ribniškega fižola, vsakovrstnih vrtnih zelišč in cvetlic, kakor tudi semenski krompir dobiva se **najoeneje** pri 36 (2-1)

Ivanu Majdiču v Kranju.

Isti priporoč tudi svojo zalogo vsakovrstnega žita, pravega **čovskega mavca** (gipsa), **Roman-** in **Portland-cementa**, kakor tudi razne specerijske robe.

NB. Deteljno seme je očiščeno od predenice (žide) na nalašč v to svrhu nabavljenemu stroju. Kupec dobi pri odjemu večje množine garancijski listek, kateri ga opraviči do brezplačne preskušnje semena pri c. kr. semenski kontrolni postaji na Dunaju.

Vožnjekarte
in
tovorni listi
v

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade

6 Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.

ali pa 17 25-11

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Zahtevajte povsod!

KAVA
Metoda v Ljubljani.
družbe sv. Cirila in Metod
Tvarina je najboljša cikorija.

MALU POLOŽILPAR.
POMU ZALOGA

PRI IV JEBACINU V LJUBLJANI.

Cestjena gospodinja? Ne dajte si vaučevati drugih izdelkov cikoriji, ampak zahtevajte povsod najboljši pridelavek k pravi bobnovi kavi, o je cikorija ali 15 11-3

100 do 300 glđ.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez zgube, ako hoče prodajati postavno dopuščne srečke in državna pisma. 4

Ponudbe na Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutsegasse 8. 117 10 6

Domača trgovina

Češnik & Milavec

Špitalske-Lingarjeve ulice (Kresija)

priporočata pri nakupu pomladanske in letne obleke za ženske in moške
svojo veliko zalogo po najnižji ceni.

Tisti odjemalci, ki skozi celo leto pri naju kupujejo, dobé

lepo novoletno darilo.

42 10-1

Uzorci po pošti na razpolaganje.

Poštene

zanesljive cene

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli 503 20-6

apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejenje kostij.

107 (20-9)

Cena steklenici 1. gld 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno zrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

Rumeno, rujavo, rudečo, zeleno,
črno **barvino prst**

kupuje po cele vagone 38 (2-1)

Dol-Videmska tovarna za barve

J. M. Fincks-ov zet v Dolu pri Ljubljani.

Varstvena znamka: **Sidro.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarne Richter jeve v Pragi,
pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po 40 kr., 70 kr., in 1 gld. v vseh lekarnah.
Zahteva naj se le 509 15-10

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elisabethstrasse 5

Kmetiška posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta števil. 1

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka
rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike
10 (12-3) plačuje.

Uradne ure razun nedelj in praznikov vsak
dan od 8-12. ure dopoldne.

Poštn. hran. urada števil. 828.406. — Telefon števil. 5.

Svoj mlin

ob vodi Gradašici oddam takoj pod zelo ugodnimi pogoji
najraje kakemu poštenemu, oženjenemu mlinarju v zakup. Pri
tem mlinu je stanovanje in toliko zemljišča, da si lahko drži
zakupnik enega konja, eno kravo in več prašičev. Meljave se
nikoli ne manjka. Pogoji se zvedo osebno pri meni.

Na Hruševem, dné 28. marca 1900.

Matija Babnik, h. št. 7, pošta Dobrova pri
Ljubljani. 39 (3-1)

Kava) so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedó, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata z preljubljenem okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeti pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, kateri okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusn barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovico vsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljšo nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, kridelujoča in krepčujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da.

Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvirnih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kathreiner«.

